

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๑๐๑๑/๗๙๔๘

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๒๘ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๑๒๖๗๘ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. รายงานผลการดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอเรื่อง รายงานผลการดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๓) รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านการสร้างรายได้และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฎ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ตามหนังสือที่อ้างถึงมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕ มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กำกับ ติดตามการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รวบรวมข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานในเรื่องนี้ให้คณะรัฐมนตรีทราบทุก ๓ เดือน

๑.๒ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (Road map) โดยมีโครงการที่สำคัญคือ การปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตร ด้านสินค้าพืช ปศุสัตว์ และสินค้าประมง ประกอบกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มอบนโยบายเน้นให้ความสำคัญในเรื่อง ตลาดนำการผลิต และการลดต้นทุนการผลิต โดยการรวมแปลงเป็นแปลงใหญ่ ก่อให้เกิดกิจกรรมลดต้นทุนการผลิตตามที่กำหนด และสามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม การดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มการผลิต มีการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการรวมกันผลิตและรวมกันจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน และเกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐาน ภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เพื่อคณะรัฐมนตรีรับทราบ รายงานผลการดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕

๓.สาระสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ จนถึงปัจจุบัน โดยเกษตรกรรวมตัวกันเป็นกลุ่มการผลิต มีผู้จัดการแปลงเป็นผู้บริหารจัดการพื้นที่ในทุกกิจกรรมตลอดห่วงโซ่อุปทาน สามารถลดต้นทุนการผลิต พัฒนาคุณภาพให้ได้มาตรฐาน เพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน และจัดการด้านการตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ สรุปได้ดังนี้

๓.๑ ความก้าวหน้าการดำเนินการ

๓.๑.๑ การรับรองและขึ้นทะเบียนแปลงใหญ่ทั้งสิ้น ๘,๙๕๕ แปลง เกษตรกร ๔๙๗,๘๐๒ ราย และพื้นที่ ๘,๐๓๑,๖๕๖ ไร่ (ข้อมูล ณ วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๕)

๓.๑.๒ การสร้างมูลค่าเพิ่ม มูลค่าเพิ่มจากการดำเนินงานสะสม ๖ ปี พบว่ามีมูลค่าเพิ่มจากการลดต้นทุนการผลิต ๓๑,๑๔๕.๗๓ ล้านบาท และการเพิ่มผลผลิต ๔๐,๔๒๙.๓๗ ล้านบาท รวม ๗๑,๕๗๕.๑๐ ล้านบาท

๓.๑.๓ การพัฒนาคุณภาพ เกษตรกรแปลงใหญ่ได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตร รวม ๑๘๘,๔๙๓ ราย ได้แก่ ๑) GAP จำนวน ๑๔๘,๔๗๙ ราย ๒) เกษตรอินทรีย์ จำนวน ๒๒,๕๘๙ ราย ๓) RSPO (ปาล์มน้ำมัน) จำนวน ๓,๓๒๓ ราย และ ๔) อื่น ๆ (PGS กลุ่มรับรองตนเอง) จำนวน ๑๔,๑๐๒ ราย

๓.๑.๔ ด้านการตลาด มีการเชื่อมโยงการตลาดของเกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่ ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔ ตลาดซื้อตกล่วงหน้า จำนวน ๙๒๑ แปลง ตลาดอื่น ๆ จำนวน ๘,๐๔๕ แปลง และตลาด Online จำนวน ๔๘๙ แปลง นอกจากนี้ยังมีแปลงใหญ่ผูกเชื่อมโยงกับ Modern Trade และตลาดออนไลน์ จำนวน ๑๗ แปลง ได้แก่ ๑) กลุ่มบริษัทเทสโก้โลตัส จำกัด จำนวน ๔ แปลง ๒) กลุ่มบริษัทเซ็นทรัล จำกัด จำนวน ๕ แปลง ๓) เครือ BJC กรุ๊ป (Big C) จำนวน ๑ แปลง ๔) กลุ่มบริษัทแม็คโคร จำนวน ๑ แปลง และ ๕) ตลาดออนไลน์กับไปรษณีย์ไทย จำนวน ๖ แปลง

๓.๑.๕ แหล่งน้ำในแปลงใหญ่ ได้รับการสนับสนุนแหล่งน้ำจากกรมชลประทาน จำนวน ๘๐ แห่ง กรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำนวน ๑๓๘ แห่ง และกรมทรัพยากรน้ำ จำนวน ๑๒๗ แห่ง

๓.๑.๖ สำหรับแปลงใหญ่ที่มีศักยภาพยังได้พัฒนาต่อยอดสู่โครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด ด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสม จำนวน ๓,๓๗๗ แปลงทั่วประเทศ เป็นการยกระดับการผลิตให้ได้สินค้าที่มีคุณภาพ และสร้างความยั่งยืนในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร

๓.๒ ปัญหา - อุปสรรคในการดำเนินการ

เกษตรกรได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง ผลผลิตเกิดความเสียหาย เครื่องจักรกลทางการเกษตรเริ่มเกิดการชำรุดทรุดโทรม และเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ผลิตตามมาตรฐานสินค้าเกษตร เนื่องจากขาดแรงจูงใจจากราคาจำหน่ายที่ไม่แตกต่างจากการผลิตแบบทั่วไป ประกอบกับเกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ส่งผลให้การซื้อขายภายนอกประเทศเกิดความเสียหาย

๓.๓ ข้อเสนอแนะ

กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม การยางแห่งประเทศไทย และกรมส่งเสริมสหกรณ์ ควรสนับสนุนองค์ความรู้ในด้านการซ่อมบำรุง ดูแลรักษาเครื่องจักรกลทางการเกษตรเพื่อให้เกษตรกรมีใช้อย่างต่อเนื่อง สร้างองค์ความรู้ให้กลุ่มเกษตรกร ในการจำหน่ายผลผลิตร่วมกันในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลให้กลุ่มมีตลาดรองรับผลผลิตที่แน่นอน นำไปสู่ การบริหารจัดการที่เข้มแข็งขึ้น และกรมส่งเสริมสหกรณ์ ควรหาตลาดที่สามารถขายสินค้าเกษตรปลอดภัย ในราคาที่แตกต่างกันจากการผลิตแบบทั่วไป ซึ่งจะเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตร ปลอดภัยมากขึ้น

รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๔. ผลกระทบ

เกษตรกรมีศักยภาพและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการผลิตสินค้าเกษตร ยกระดับ การผลิตสินค้าเกษตรไปสู่เกษตรสมัยใหม่ ผู้บริโภคได้สินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐาน/ปลอดภัย และเป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ รายงานผล การดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมส่งเสริมการเกษตร

โทร ๐ ๒๕๖๑ ๐๔๕๓

โทรสาร ๐ ๒๕๖๑ ๐๔๕๓

E - mail : agriman33@gmail.com